

Mainioppi Laitila

Tilinpäätöksen ennakkotiedot 2023

Tarkastuslautakunta 13.2.2024

Marika Silvennoinen

Kuntatalous ylsi tasapainoon

- Kuntatalous saavutti viiden vuoden jälkeen tasapainon
 - Talouden tasapaino edellyttää vahvaa vuosikatetta (4,5 mrd. vuonna 2023)
- Kuntatalouden tulos 1,8 mrd. €
 - Tulos selittyy sote-uudistuksen poikkeuserillä.
 - Verohännät 1,4 mrd: Vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä verotulot jäävät kertaluonteiseksi.
 - Takaisinperittävä VOS 0,5 mrd: Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä periä takaisin valtiolle vuosina 2025-2027.
 - Ilman poikkeuseriä kuntatalous vahvasti alijäämäinen.
 - Sote-uudistuksen vaikutus näkyi myös mm. siten, että henkilöstökulujen merkitys kasvoi ja palvelujen ostot vähenivät. Lisäksi kiinteistövero nousi yhteisöveron ohi.
- Kuntien lainakanta supistui 300 Me eurolla, samalla supistuivat myös rahavarat.
- Vuosikate kattoi kunnissa poistot.
 - Tilikauden tulos jäi kuitenkin lähes 700 milj. euroa odotuksia pienemmäksi.
- Talouskasvu hidastui erityisesti loppuvuodesta.
- Neg. Vuosikatteen kuntia oli 13 ja tilik. tulos neegatiivinen 49 kunnassa.

Tuloslaskelma ulkoinen 2023 (tilanne 12.2.2024)

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA+M 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot %
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	4 308 266	3 506 474	3 814 543	308 069	109
Maksutuotot	3 325 614	1 077 147	859 965	-217 182	80
Tuet ja avustukset	2 270 288	952 602	1 296 931	344 329	136
Muut toimintatuotot	1 835 683	2 414 761	3 385 034	970 273	140
TOIMINTATUOTOT YHT.	11 739 851	7 950 984	9 356 473	1 405 489	118
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	20 837	0	1 970	1 970	-
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-25 733 976	-17 384 156	-16 936 689	447 467	97
Eläkekulut	-5 682 968	-3 582 026	-3 373 525	208 501	94
Muut henkilösivukulut	-918 058	-740 159	-610 421	129 738	83
Henkilöstökulut yht.	-32 335 002	-21 706 341	-20 920 635	785 706	96
Palvelujen ostot	-25 794 476	-6 076 750	-6 252 093	-175 343	103
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-4 105 539	-3 086 406	-3 192 664	-106 258	103
Varastojen muutos	124 109	0	-8 988	-8 988	-
Avustukset	-1 595 180	-1 043 300	-1 019 195	24 105	98
Muut toimintakulut	-2 068 743	-1 654 159	-1 919 389	-265 230	116
TOIMINTAKULUT YHT.	-65 774 831	-33 566 956	-33 312 963	253 993	99
TOIMINTAKATE	-54 014 144	-25 615 972	-23 954 519	1 661 453	94
Verotulot	33 378 051	17 921 092	18 416 477	495 385	103
Valtionosuudet	25 784 567	12 763 162	12 853 475	90 313	101
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	206 146	200 000	194 041	-5 959	97
Korkokulut	-116 623	-479 730	-478 983	747	100
Muut rahoituskulut	-86 176	-39 465	-9 921	29 544	25
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	3 347	-319 195	-294 863	24 332	92
VUOSIKATE	5 151 821	4 749 087	7 020 571	2 271 484	148
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-3 397 260	-3 754 115	-3 629 951	124 164	97
Arvonalentumiset	-163 160	0	0	0	-
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-3 560 420	-3 754 115	-3 629 951	124 164	97
TILIKAUDEN TULOS	1 591 401	994 972	3 390 620	2 395 648	341
Poistoeron muutos	104 913	104 912	104 911	-1	100
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 696 314	1 099 884	3 495 531	2 395 647	318

Laitila

Tulorahoituksen positiivinen kehitys vahvisti vuosikatetta

- Vuosikate 7 M€ riitti kattamaan investoinnit ja poistot.
- Valtionosuudet toteutuivat hieman arvioitua paremmin (90te)
 - Veromenetyksen (kunnallisverovähennysten) kompensatiota saatiin 1,7 M€.
- Kunnallisveron määrä toteutui 4 % arvioitua paremmin.
 - Yhteisöverot toteutuivat 1,5 % ja kiinteistöverot 0,3 % arvioitua heikommin.
- Toimintatuotot toteutuivat 17,7 % arvioitua korkeampina.
 - Ero koostuu pääasiassa hankeavustuksista, kotikuntakorvauksista sekä työllistämistuesta.
 - Hoitopäivämaksut puolestaan toteutuivat 122 te arvioitua heikommin.
 - Vuokratuotot varhailta olivat lähes 2,1 M€.
 - Vuodesta 2023 lähtien sisältyvät ulkoisiin toimintatuottoihin.

Toimintakulut ja poistot

- Toimintakulut ovat kokonaisuutena toteutuneet lähes talousarvion mukaisesti (alitus 0,8 %).
 - Ulkoiset toimintakulut laskivat 32,5 milj. euroa (49,35%) vuodesta 2022.
- Suurimmat budjetin ylitykset johtuivat pääosin palvelujen ostoista (3%) sekä aineista ja tarvikkeista (3%).
 - Kiinteistöjen (uimahalli, Kodjalan koulu ja Varppeen koulu) äkilliset korjaustarpeet merkittävien kustannuksia nostanut tekijä.
 - Muut toimintakulut ylittyivät 16 % pääasiassa vanhojen saatavien luottotappiokirjausten vuoksi.
- Henkilöstökulut jäivät 4 % arvioitua pienemmiksi.
 - Vuoden 2023 kunta-alan sopimuskorotukset palkkoihin olivat keskimäärin vähintään +3,05 %.
 - Talousarviossa sopimuskorotuksiin oli varattu 4 %.
 - Toisaalta kuntatyönantajan palkkaperusteiset eläkemaksut alenivat -0,76 %-yksikköä.
- Poistot (3,6 M€) pysyneet suunnilleen edellisvuoden tasolla.
 - Suomen kuntien verotuloista noin 9 % menee poistojen kattamiseen. Laitilassa vastaava luku on lähes 20 %.

Tuloslaskelman rahoituserät

- Rahoitustuotot ja -kulut netto **-295 t.** euroa (**3 t.** euroa TP 2022)
- Muut rahoitustuotot: Koronvaihtosopimus **118 te**, osinkoja **21te**
Ylistupa 5 te, Keskevaari 2,4te, VSV 13te)
- Korkokulut: Korollisen velan korkokulut 479 t. euroa, (117 t. euroa TP 2022).
- Suojausaste 70,2 % (71,4 % vuonna 2022)
- Keskikorko ilman korkosuojauksia 2,13 % (0,41 % vuonna 2022)
- Keskikorko suojausten kanssa 1,61 % (0,75 % vuonna 2022)

Lainakanta pienentyi, vaikka investoinnit kasvoivat

- Korollinen velka / lainakanta pienentyi miljoonalla.
- Korollinen kokonaisvelka eli lainakanta oli 22,45 M€ vuoden lopussa (23,45 milj. euroa TP 2022)
 - Pitkäaikaista lainaa oli 13,25 M€.
- Investointiosan menot olivat yhteensä 6,1 M€, joka on 1,9 M€ enemmän kuin edellisenä vuonna. Valtuusto hyväksyi investointiosaan lisämäärärahoja ja siirtoja yhteensä 1,6 milj. euroa, jolloin investointien muutetut talousarviomenot olivat 7,3 milj. euroa.
- Suurimmat yksittäiset toteutuneet investointikohteet olivat vuonna 2023: Urheilutalon peruskorjauksen 1. vaihe 1 044 069 euroa sekä Varppeen ruokalan peruskorjauksen 2. vaihe 1 100 691 euroa.

	TP 2022	TA 2023	LISÄT 2023	TA 2023+LISÄT	TOT. 2023	YLI-/ALITUS	TOT %
Hankinnat yhteensä	4 206 691	5 771 000	1 558 178	7 329 178	6 127 026	1 202 153	84
Avustukset yhteensä	0	0	0	0	0	0	0
Myynnit yhteensä	-221 172	0	0	0	-23 194	23 194	0
Investoinnit netto	3 985 520	5 771 000	1 558 178	7 329 178	6 103 832	1 225 346	83

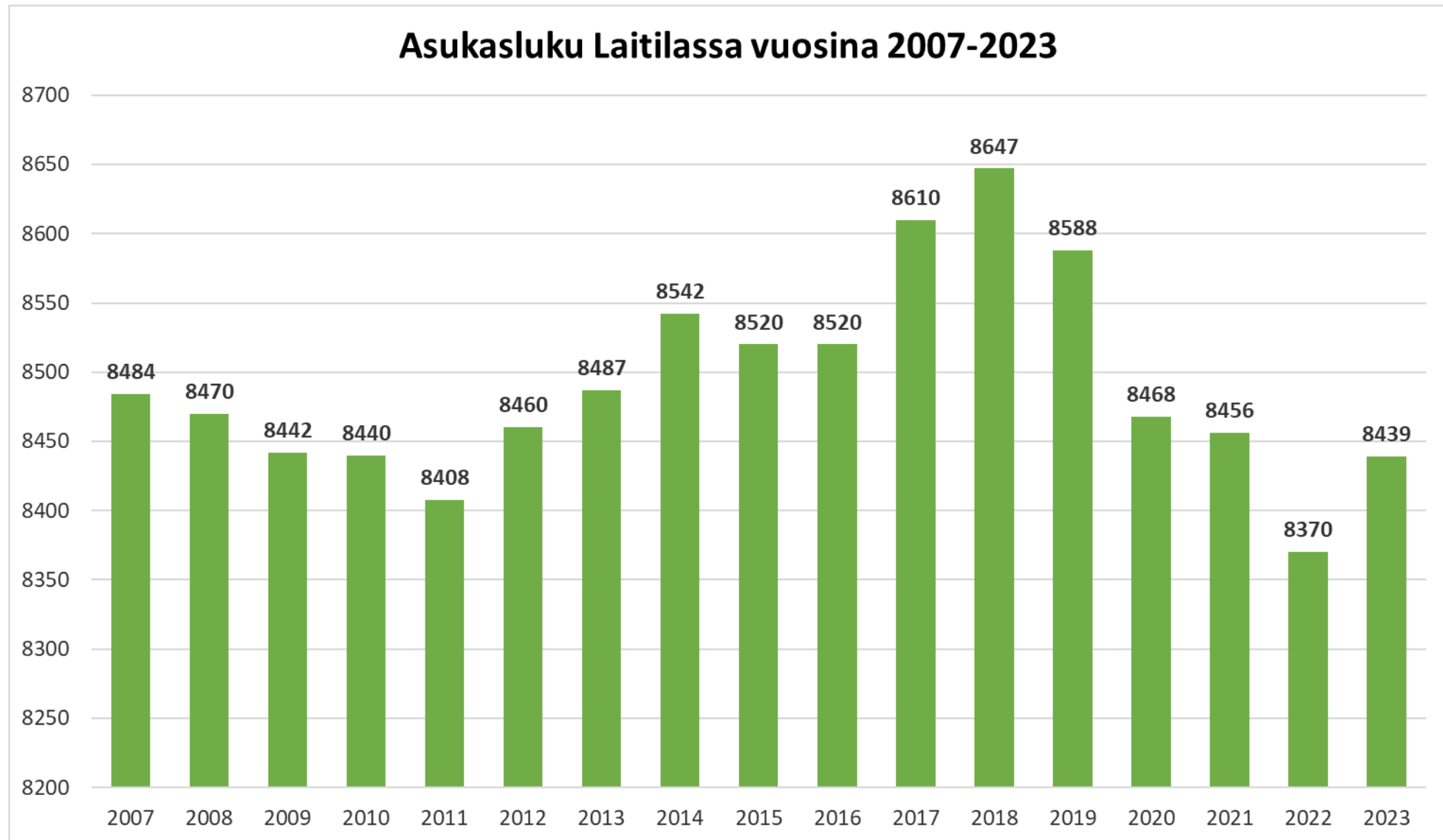
Talouden tunnuslukuja

	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	56,5	52,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	75,9	49,3
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	12,3	8,8
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 453	1 047
Lainakanta 31.12., 1000 €	22 450	23 450
Lainakanta, €/asukas	2 660	2 802
Lainasaamiset, 1000 €	722	773
Asukasmäärä	8 439	8 370
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä (5 vuotta), 1 000 e	-3 956	-12 436
Investointien tulorahoitus, %	114,6 %	122,5 %
Lainanhoitokate	2,5	1,9
Kassan riittävyys, pv	11,6	5,6
Toimintatuotot/toimintakulut	28,1 %	17,9 %
Vuosikate/poistot	193,4 %	144,7 %
Vuosikate, €/asukas	832	616

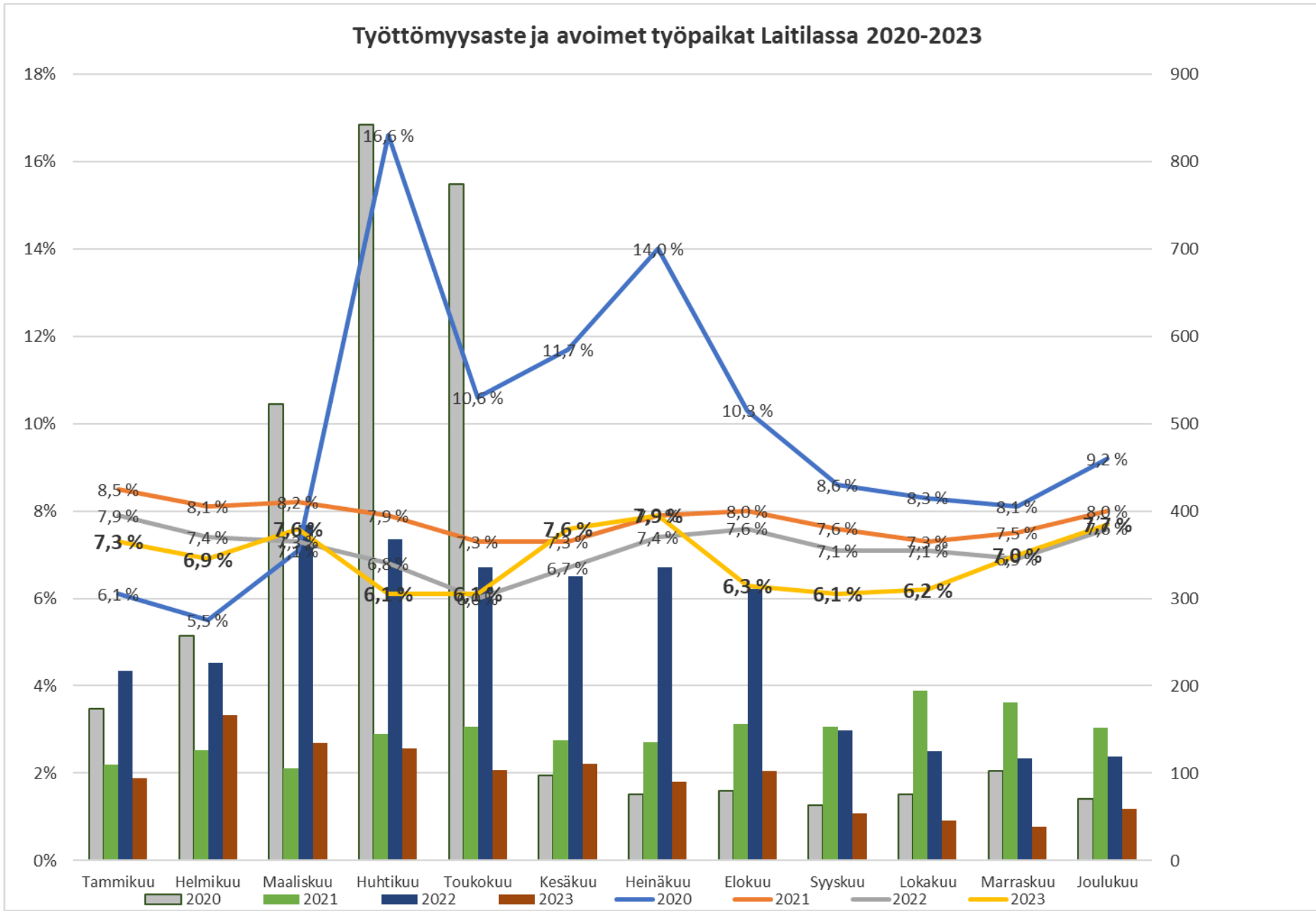
Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on vähintään 1. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Väestönkehitys

Työttömyysaste

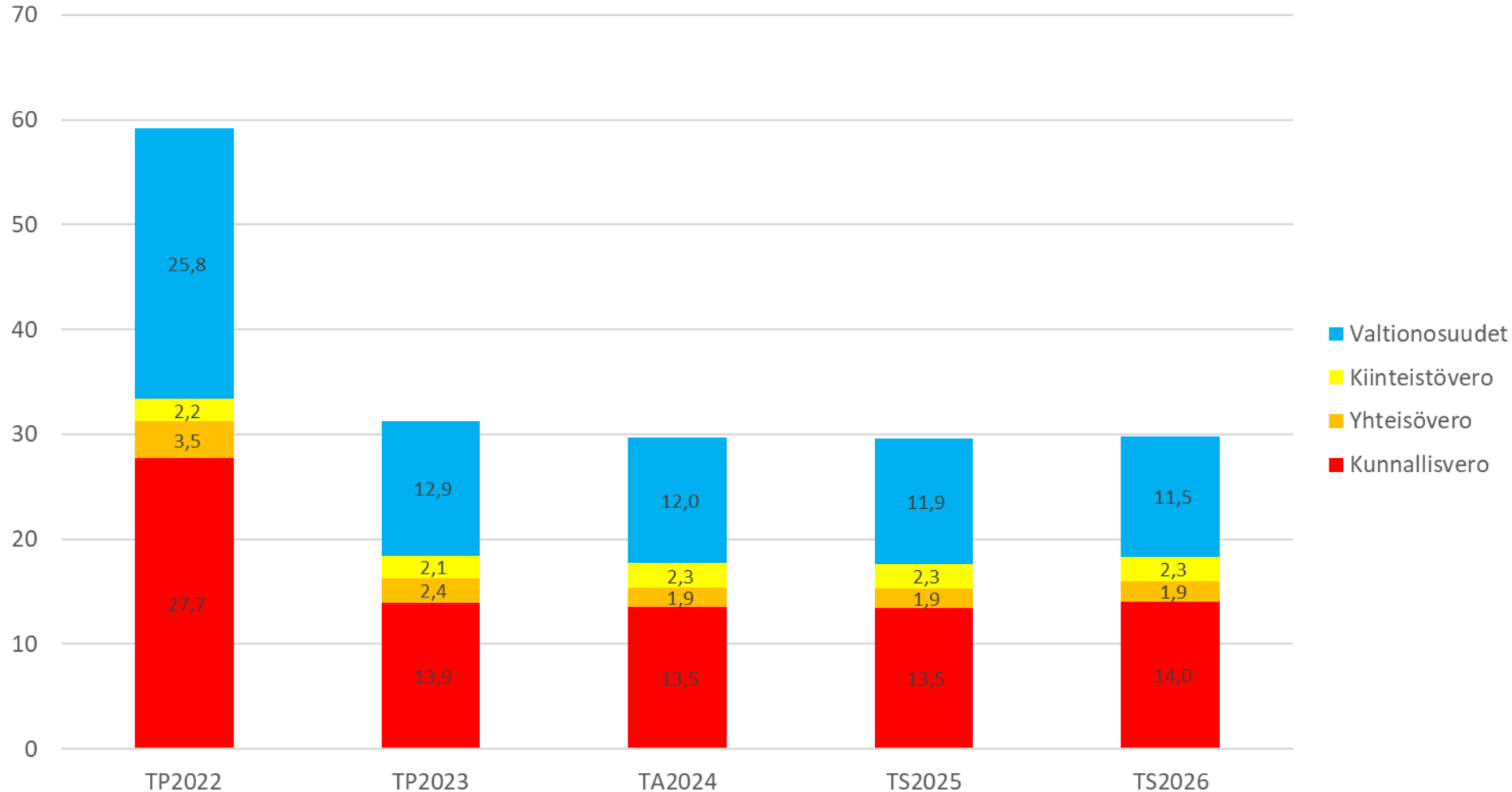
Työttömyysasteessa ei suurta vaihtelua kahteen edelliseen vuoteen nähden, mutta avoimien työpaikkojen määrä vähentynyt huomattavasti.

Suunnitelmakauden haasteita

- Suunnitellut lisäleikkaukset valtionosuuksiin 2025-2027
 - VM:n uusien laskelmien mukaan lisäleikkaus vuodelle 2025 ja siitä eteenpäin vuoteen 2027 on reilut 1,1 M€/vuosi
 - Laskelmien perusteella näyttää siltä, että valtionosuudet ovat melkein samat kuin talousarviossa suunnitelmavuosille on arvioitu, mutta taloussuunnitelmassa ei ole huomioitu TE-uudistuksen kustannuksia, jotka ovat TEM:in alustavan arvion mukaan 1,1-1,2 milj. euroa vuonna 2025.
 - **Käytännössä lisäleikkaus kumooa TE-uudistuksen lisärahoituksen, jolloin palvelut joudutaan tuottamaan ilman lisärahoitusta.**
- Viitekorot nousseet
 - Korkosuojauksia tehty, mutta kustannuspaine nouseva ja investointitarpeet mittavia.
- Verotulojen kasvu ei jatkune, sillä talouden kasvuennuste vaimea.
 - Kuntien ennusteura tulee heikentymään sekä menojen että verojen kautta.
- Väestömuutos, lapsia ei juuri synny.
 - Työikäisen väestön kasvu nojaa vieraskieliseen väestöön.
- Ennusteeseen tuo paineita myös kehysriihi
 - Julkiseen talouteen tarvitaan lisää sopeutustoimia.
- Paineita tulee myös konserniyhtiöiden suunnalta, jos kaupunki joutuu rahoittamaan yhtiöitä.

Verotulot ja valtionosuudet

Verorahoituksen jakautuminen vuosina 2022-2026, (MEUR)

Ministeriön suunnittelemat VOS leikkaukset vastaavat suunnilleen TE-palveluiden rahoituksen lisäystä eli toisin sanoen TE-palvelut on rahoitettava säästämällä muista toiminnoista tai korottamalla veroja.

Laskelmassa huomioitu suunnitellut lisäleikkaukset sekä valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien muutoksen vaikutus OKM valtionosuuksiin. Verotuloarviot ovat Kuntaliiton veroennustekehikosta 2.2.2024

Mainiampi Laitila kiittää

